

İŞÇİNİN SESİ

ÇEK-AL

Fabrikalardan makine sesinden

önce *İşçinin Sesi* gelecek!

Yıl:14, Sayı:362, 19 Eylül 1988

Tek büyük işçi sınıfı!

Tek silah illegal parti!

Tek yol devrim!

1979 yılında partimizde büyük bir kavga patlak vermiş ve bununla birlikte derin bir ayrışma gerçekleşmişti

TKP'DE KAVGANIN TARİHÇESİ

XI

Aramıza yeni katılan ve parti içi kavgayı yaşamamış olan yoldaşlarımız, bizden, kavganın tarihçesine ilişkin seçme bilgilerin yeniden yayınlanmasını istemişlerdi. Bu isteği yerine getirmek üzere yayınlamaya başladığımız derleme dizisinin, bu sayımızda onbirincisini yayınlıyoruz.

Bundan önceki sayılarımızda, parti içi kavganın altında yatan ana görüş ayrılıklarını ele almaya devam etmiş, 360. ve 361. sayılarda, ayrılıkların patlak verdiği ana konu olan devrimci durum konusunda, Yürükoğlu yoldaşımızın yazdığı *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabının çeşitli bölümlerini yayınlamıştık. Bu sayımızda, Emine Engin yoldaşımızın, *İşçinin Sesi*'nin 12 Kasım 1979 tarihli 109-110. sayısında Çek-Al olarak yayımlanan "Devrimci durumda suçüstü durumu" başlıklı yazısını bazı kısaltmalarla veriyoruz. Ayrıca, yine aynı sayıda yayımlanan "Devrimci durum üzerine Lenin" anahtarını, Çek-Al-da ele alınan konuyu açmakta yardımcı olacağı düşüncesiyle iç sayfalarda yeniden veriyoruz.

Emine Engin

DEVİRİMCİ DURUMDA SUÇÜSTÜ DURUMU

Özlem Özgür'ün *Politika* gazetesinde "Devrimci Durum ve Bunalım" başlıklı bir seri yazısı çıktı. Bu yazılarla Özlem Özgür Leninizmden özgürlüğünü, oportünizme tutsaklığını belgeledi. Yazılarda, devrimci durumun hem geçmişte, hem bugün olmadığını göstermek için bin dereden su getiriyor. Su getirdiği dereleri bir bir ele alalım.

1. Özlem Özgür'ün 11 yıldır devrimci durumdan haberi yokmuş!

Özlem Özgür şöyle diyor:

"Demek ki, Türkiye'de 1968'den beri, yani tam 11 yıldır 'Devrimci Durum' yaşanıyor mu da kimsenin haberi olmamış: Şimdi düşünelim; Siz hiç işittiniz mi ki, herhangi bir ülkede bir devrimci durum 11 yıl kalabilmiş olsun? Ve de böyle bir sav ileri sürebilen bir Allah'ın kulu daha var mıdır, bu dün-

ya yüzünde acaba?"

Bu tepeden bilgiçe sözler kuru gürültüdür. Özlem Özgür'ün kendi oportünist anlayışını yansıtıyor. Leninci anlayışla devrimci durumun 11 yıl sürebilmesine ne teorik, ne pratik bir engel yoktur. Ama Özlem Özgür, devrimci durumu "devrim durumu" olarak anladığı için, uzun sürebileceği pek aklına sığmıyor.

Oportünistler canları istediği zaman devrimci durum yerine "devrim durumu" terimini kullanıyorlar. Devrimci durum terimini Rusçadan, İngilizceden, Fransızcadan, Almancadan, Türkçeye "devrim durumu" diye çevirmeye gramer olarak bile olanak yoktur. Türkçeye giren bu "devrim durumu" terimi, bir dil sürçmesi değil, kafa sürçmesidir.

(...)
Leninci devrimci durum anlayışını kavrayan kimse, devrimci durum

yerine "devrim durumu" terimini kullanamaz. İki farklı anlamlar taşıyor.

(...)

Devrimci durum, devrim savaşımı için elverişli nesnel koşullardır. Devrimci durum yerine, *neredeyse devrimin kendisi* anlamına gelen "devrim durumu" terimini kullanmak, çok önceden ortaya çıkan elverişli nesnel koşullardan devrim için yararlanmayı ertelemektir. Leninizme terstir.

Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye kitabında Yürükoğlu Yoldaşımız şöyle demişti:

"...Devrimci durumu hemen devrim olacakmışçasına anlamaya olanak yoktur. Devrimci durum, kötüleyen ekonomik, toplumsal ve siyasal koşullar altında, yığınlar yeterince örgütlenmişse ve yeterli şiddetle saldıracak devrimin olabileceği bir ortamdan başka bir şey değildir. Devrimci durumu, her yerde

sokak sokak çarpışmaların yürüdüğü, toplumsal yaşamın tümüyle durduğu bir aşama gibi düşünmeyelim. Öylesi bir durum, devrime beş kala durumudur, devrimci durumun ulus çapında bunalım aşamasıdır."

Devrimci durum yerine "devrim durumu" terimini sorumsuzca kullanılan oportünistler, kavram olarak da devrimci durumu "devrime beş kala durumuna, ulus çapında bunalıma eşitliyorlar. Özlem Özgür, ne yazık ki bugün onların izindedir. Öyle olduğu için devrimci durumun varlığından haberi olmamış!

Bir kez, Özlem Özgür'ün alıntı aktardığı "1 Mayıs ve Savaş" adlı konuşma planında Lenin, devrimci durumun "ağır ve sancılı gelişiminden" (Lenin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.36, s.326) söz ediyor. Not düşmüş "1900 ile 1905'i karşılaştır" diye. Bu karşılaştırmanın

altına da “devrimci belgeler ve devrimci hareketin büyümesi” diye not düşmüş. Yani Lenin, kendi başına bırakılırsa devrimci durumun ağır ve sancılı bir süreç olduğunu, Rusya’da Bolşeviklerin devrimci belgilerle sınıf savaşımını keskinleştirdiklerini, devrimci durumu olgunlaştırdıklarını söylüyor.

İkincisi, Rusya’da devrimci durum 1905 öncesinde 1901’de, 1917 öncesinde 1913 başlarında başlamıştır. Bolşeviklerin devrimci propaganda-ajitasyonu bir yana, her ikisinde de savaşlar devrimci durum sürecini hızlandırmıştır. Birinde Rus-Japon savaşında, ötekisinde, Birinci Dünya Savaşı’nda Rusya’nın yenilgisi devrimci durumu hızla olgunlaştırıcı etki yapmıştır. Yani Rusya’da bir kez 4, ikinci kez 5 yıl süren devrimci durum, Bolşeviklerin devrimci etkisini ve savaşlarda yenilginin getirdiği yıkımın etkilerini çekersek, kavrula kavrula çok daha uzun sürede olgunlaşacaktı.

Üçüncüsü, bunun böyle olabileceğini Lenin açıkça da söylüyor:

“1915 Avrupası’nda, aynen 1901 Rusyası’nda olduğu gibi, bir devrimci durumun varlığından en küçük kuşkuyla bile yer yoktur. Proletaryanın burjuvaziye karşı ilk ‘belirleyici’ savaşımın dört yılda mı, iki yılda mı, on yıl içinde mi, yoksa daha uzun sürede mi yer alacağını söyleyemeyiz. ...Nasıl ki, 1901’de biz, birinci Rus devriminin ‘arife’sinin dört yıl süreceğini bilmiyorduk, bugün de bunu bilmiyoruz”. (Lenin, *agy*, c.21, s.398-399)

Yüce Lenin, Özlem Özgür’ün deyişleriyle allahın bu çok değerli kulu, devrimci durumun kaç yıl süreceğinin bilinmeyeceğini açıkça söylüyor.

Dördüncüsü, en çarpıcı bir örnek, koskoca Avrupa kıtasında genel olarak devrimci durumun 1914-1924 arasında 10 yıl sürmüş olmasıdır. 1914-1918 arası Lenin’in bu konuda sürekli uyarıları vardır. 1918 sonrası Lenin’in önderliğinde Komintern uyarıları sürdürdü. 1922’de Komintern’in Dördüncü Kongresi Avrupa’da durumun nesnel olarak devrimci olmaya devam ettiğini vurguladı. Ancak 1924’le birlikte artık durum değişmeye başladı.

Devrimci durum denen olguyla Lenin’in içeriğiyle anlarsak, 11 yıl sürebilmesine teorik olarak hiçbir engel yoktur.

Özlem Özgür 11 yıl devrimci durum sürmez diyor. Biz bugün devrimci propaganda, ajitasyonda anlaşabilirsek, 11 yıldan “ödün” veririz. Olan olmuş, bugüne bakalım deriz. Gerçekten de önemli olan bugündür. Ne var ki, 11 yılı devrimci durum saymayan oportünist anlayış, bugün de devrimci durumu görevleriyle birlikte reddediyor. Bu anlayışı kırmak için 11 yılın her bir yılı için savaşmak gerekiyor.

2. 12 Mart öncesine ve sonrasına ilişkin kargaşa!

Özlem Özgür 12 Mart öncesini şöyle değerlendiriyor:

“1960’dan itibaren Türkiye ekonomisi, özünde ‘iç ve dış pazar yetersizliği’ sorununda somutlaşan bir bunalım içine girdi. Bu bunalım, fazla derinleşmeden ve *kesinlikle* ‘Devrimci Durumun’ hiçbir ögesinin oluşmadığı bir ortamda, 12 Mart 1971’de öğrenci hareketleri bahane edi-

lererek noktalandı.” (abç)

12 Mart’ı da şöyle değerlendiriyor:

“Diyelim ki, 1968’de ‘Devrimci Durum’ ortaya çıktı(!) peki, 12 Mart 1971’de olan neydi? 1971, 1972, 1973 ve 1974 yıllarında sermaye sınıfı, Türkiye’yi yönetmekte ciddi bir güçle karşı karşıya kalmış mıdır? Ve de, bu dört yıl içerisinde, yığınların birakalım ‘olağanüstü’ aktifliğini, ‘olağan’ aktiflikten bile söz edebilir miyiz? Birakalım yığın çıkışlarını, salt günlük ekonomik istemler uğruna bile bu dönemde kaç kişi yasal grev hakkını kullanabilmiştir acaba? 1963’ten 1970 yılına değin sürekli yükselen ‘reel ücretler’, bu tarihten itibaren neden gerilemeye başlamıştır?”

Özlem Özgür’e göre, 12 Mart öncesinde devrimci durumun hiçbir ögesi kesinlikle oluşmamış! Oluşsa 12 Mart olmazmış! Ve 12 Mart sonrasında da burjuvazi ülkeyi yönetmede güçlük çekmemiş! Reel ücretler gerilemiş(?)

Türkiye’ye Leninci bir gözle baktığımızda, devrimci durumu doğuran öğelerin daha 1960’ların başında oluşmaya başladığını görürüz.

1960’lar Türkiye’de tekelci kapitalizmin egemen olduğu yıllardır.

(...)

Türkiye’nin tekelci kapitalizmi, sırtını emperyalizme dayayarak, ülke ekonomisini çarpıtarak ve aşırı sömürüyle ayağa dikildi. Ancak çarpık ve bağımlı bir temel üzerinde, yüksek kârlarını koruyarak ayakta durabilmesi sömürüyü daha da yoğunlaştırmasını “zorunlu” kılıyordu. İşçi sınıfımızı bu isteğe sessiz sedasız boyun eğseydi, yalnızca sömürüyü artırma “zorunluluğu” egemen sınıfların güçlüklerini açıklamaz. Ama 1960’larda işçi sınıfı artan sömürüye karşı, özellikle sendikal haklar için savaşımını yükseltti.

Bir yandan bu savaş, öte yandan çarpık ekonominin yapısal sorunlarının, petrol fiyatlarındaki artış gibi durumların sömürüyü daha da arttırmayı “zorunlu” kılması, egemen sınıfların ülkeyi yönetme güçlüklerine taban oluşturdu. Aralarındaki çelişkileri azdırdı. 1960’larda devrimci durumun bu ögesinin de oluşmaya başladığını görüyoruz.

1960’larda devrimci durumun öğelerinin karşılıklı etkileşim içinde oluştuğunu görüyoruz. Geniş yığınların sıkıntı ve çilesi artıyor. Buna karşı savaşta işçi sınıfı sözcülük yapıyor. İşçi sınıfının sesini yükseltmesi, sömürüyü daha artırmak isteyen egemen sınıfların işini güçleştiriyor.

1968’e geldiğimizde, 1960’ların başından beri işçi sınıfındaki hareketlenme, tüm emekçileri de harekete geçirmiştir. 1968 dolaylarında tüm toplum kaynamaya başlıyor. Öğrenci hareketleri yükseliyor. Ve bu egemen sınıfların ancak sömürüyü artırarak hafifletebilecekleri güçlükleri de azdırıyor. 1968’le birlikte Türkiye’de ezilenler eskisi gibi yaşamak istemediklerini açıkça gösteriyorlar. Egemen sınıflar eskisi gibi rahatça yönetme yeteneğini yitirmiş durumdadırlar. Sıkıntı ve çile artmıştır. Ve buna karşı yığınlar olağanüstü bir aktiflik içindedirler.

1968 ve sonrasında, egemen sınıfların yönetimi sürekli ve açıktan ordunun himayesini gerektirmiştir. Militarist kliğin siyasal yaşamdaki rolü aktifleşmiş, CHP içindeki kaynaklar yükselmiştir. Kör topal de-

mokratik hakların da budanması için yoğun çaba harcanmaya başlamıştır. Demirel, durumu, “Türkiye bir çıkmaza girmiştir” diyerek o yıllarda açıkça dile getirmiştir.

Özlem Özgür, devrimci durumdan başka birşey, “devrime beş kala” durumunu anlıyor. Ve bunu da yalnızca nesnel bir olgu olarak almıyor. Aynı zamanda, yığın hareketlerinde “devrime beş kala” durumunda beklenebilecek bilinç düzeyi, öznel koşul arıyor. Çünkü 12 Mart öncesinin en önemli eksikliği gelişkin bir öznel ögedir! Hareket Leninci bir öncüden yoksun olarak yükselinebileceği önemli bir düzeye yükselmiştir!

Özlem Özgür “ya 12 Mart neydi?” diyor. Anlamak güç. Herhalde egemen sınıflar ülkeyi o denli güzel, sorunsuz yönetebiliyorlardı ki ordu başları kışkırdılar ve yönetime el koydular!

1968-1971 arasında *devrimci durum oluştuğu* için 12 Mart geldi. Burjuvazinin eskisi gibi yönetememesini en açık biçimde kanıtladı. S. Üstüngel’in, özellikle ordu konusunda oportünist değerlendirmeler taşıyan, ama 12 Mart’ı doğru koyan *Türkiye Olayları 1973* broşüründe belirttiği gibi:

“...12 Mart’ta bir esti bir esti karşı devrim yeli... Sıkıyönetim hükümetleri birbiri ardınca yıprandı, paçavraya döndü. Türkiye’de sınıf savaşımı, uzlaşmaz çelişkiler, burjuvazi kampında ayrışma, boğuşma süreci hızlandı, sertleşti.”

12 Mart öncesinde devrimci durumun varlığı su götürmez bir olgudur. 12 Mart bunun ürünü, karşı-devrimci bir girişimdir. Peki bu karşı-devrimci girişim devrimci durumu kesintiye uğratabilmiş, toplumu “barış” a kavuşturabilmiş midir?

(...)

1905 devrimi sonrasındaki karşı-devrim yıllarını Lenin değerlendirirken, “gericiliğin *tam* egemenliği”nden (Lenin, *agy*, c.16, s.357) söz ediyor. O dönemde, yeni rejimin biçimi üzerine burjuvazinin kendi içindeki savaşımın ön planda olmadığını söylüyor. (Lenin, *agy*, c.16, s.388) 12 Mart dönemine baktığımız zaman tam tersini görüyoruz. Burjuvazinin iç çelişkilerinin 12 Mart öncesinden de daha çok öne çıktığını görüyoruz. Hükümetlerin gelip gittiğini görüyoruz. Burjuvazi içindeki görüş ayrılıklarının derinleştiğini görüyoruz.

12 Mart döneminde burjuvazinin yönetim güçlükleri tüm şiddetiyle sürdü. Öte yandan işçi sınıfının, emekçi yığınların sıkıntı ve çilesi yoğunlaştı. Kazanımlar geri alındı. Hoşnutsuzluk arttı.

12 Mart’ta azgın bir işkence, terör, arama tarama uygulandı, ama gerici yine de *tam* egemen olamadı. Toplum baskı ile durağan bir manzaraya, “barış” a kavuşturulamadı. Tam tersine uygulanan baskı, hoşnutsuzluğu daha da artırdı. Bu hoşnutsuzluk, bir yandan yapısı gereği yığınlarla bağ kuramayan küçük devrimci gurupların süren eylemlerinde yansıdı. Öte yandan yaygın bir pasif direniş gelişti. Devrimci gençlerin kursunlanmasına, Deniz Gezmişlerin asılışına, en azından milyonlarca ananın duyduğu ve çeşitli biçimlerde gösterdiği tepki akıllardadır.

Bu gibi tepkiler biriktiği, bu

birikim başlıbaşına bir tehlike oluşturduğu ve de kendisi bir karşı-devrim girişimi olmaktan öteye gidemediği için 12 Mart rejimi hızla sulandı. İlk başlarda yığınlarla bağ kuramayan küçük devrimci guruplar, sürdürdükleri savaşımın biriken tepkiye sözcülük etmeye başladılar. Küçük burjuva devrimci demokratlarının gerçekten yiğitçe verdiği savaşım büyük saygınlık kazanmaya başladı. Bunun üzerine liberal burjuvazi biriken tepkiye sözcülük etme çabasını daha da artırdı. 1973 seçimleri, gittikçe sıkışan patlayıcı madde karşısında açılmak zorunda kalınan hava deliğidir.

12 Mart döneminde devrimci durumun iki göstergesi açıkça vardı. Yığın çıkışları ise durakladı. Daha doğrusu, hoşnutsuzluğun yığın çıkışlarında yansımaları baskıyla durduruldu. Bu birşey değiştirmez. *Bir kez*, yığın eylemleri Özlem Özgür’ün sandığı gibi devrimci durumun kaçınılmaz bir göstergesi değildir. Devrimci durum özünde toplumun patlayıcı maddeyle dolu olması demektir. Bu patlayıcı maddenin yığın eyleminde yansıyıp yansımaması hem nesnel, hem de öznel koşullarla bağlı bir sorundur. 12 Mart’ta toplumdaki patlayıcı madde boşalmamış, baskı altında tutulmuş, giderek sıkışıp baskıyı hafifletmiştir.

İkincisi, her yükseliş döneminden sonra yığın çıkışları belli bir nefes alma sürecine girer. Bu süre bir yıl, iki yıl bile olabilir. Toplumun yaşamına uzaktan bakıldığında bir-iki yıl çok kısa kalır.

Üçüncüsü, kaldı ki 12 Mart’ta nefes alma süresi “yakından bakıldığında” bile kısa sürdü. Leninci bir öncünün olmayışı, nefes vermeyi geciktirdi. “Başarılı” karşı-devrim dönemlerinin en önemli bir özelliği devrimci hareketin erimesidir, devrimci harekete katılmışların devrimcilikten vazgeçmesidir. 12 Mart döneminde bu olmadı. Devrimci kadrolar ya terörle yok edildi, ya tutuklandı, ya da dağıtık kaldı. En sol siyasal parti TIP gibi legalist bir parti olduğu, Leninci bir öncü yok olduğu için, devrimciler günün gereklerine uygun savaşım biçimleri çevresinde hemen toparlanamadılar. Yığınlar baskı karşısında hepten dağıtık kaldılar.

Kısacası, ...12 Mart döneminde devrimci durum geriledi ama kesintiye uğramadı. 1973’le birlikte hareket yeniden yükselmeye başladı. 1975’te ise iyice doğrulmuştu.

3. Özlem Özgür’e göre 1976-1977’de de devrimci durum yoktu!

Özlem Özgür, devrimci durumu dönem dönem çeşitli kulplar bulup reddediyor. Haydi diyelim, Leninci devrimci durum anlayışını derinden kavramadan, tek bir tanımla hareket edince, yığın savaşlarının düşük olduğu dönemler için “yanılgıya” düşüyor. Ama 1971 öncesi ve özellikle 1976-1977 yıllarındaki yığın çıkışlarını küçümsemesi, Özlem Özgür’ün Lenin’in klasik tanımına da ters düştüğünü ona açıkça oportünist bir “yorum” getirdiğini kanıtıyor. Bunu, Sağlam Önder, *Ana Halka* yazısında Lenin’in devrimci durum tanımına “devrimci süreç” adını takarak açıkça yapmıştı. Özlem Özgür üstü örtülü biçimde aynı şeyi yapıyor.

Özlem Özgür şöyle diyor:

“Gerçekten de gerek 1 Mayıs 1978’de ve gerekse MESS grevlerinde olduğu gibi, işçi sınıfının her grevi ve 1 Mayıs çıkışlarının tümü, devrimci durumun bir göstergesi olarak anılamaz. MESS grevleri, yalnızca Türkiye işçi sınıfı açısından değil, dünya işçi sınıfı hareketi açısından da, çok büyük önem taşıyan bir çıkış olsa bile, ki öyledir, yine de, bir devrimci durumun varlığının, yığınların aktifliğinin ‘olağanüstü arttığı’ bir göstergesi olamaz. Sınıf sendikacılığı ilkelerine tümüyle uygun büyük ve başarılı her grev politik içerikler taşıyan böylesi başarılı bir grev, toplu sözleşme görüşmelerinin uyumsuzlukla sonuçlanması nedeniyle ortaya çıkan ve başarıyla sonuçlanan bu grev, yine de devrimci durumun bir göstergesi, yığınların aktifliğinde ‘olağanüstü’ bir artış olarak gösterilemez...”

“Lenin, 1913 yılında yazdığı ‘Devrimci Proletaryanın 1 Mayıs Eylemi’ adlı yazısında, devrimci durumun varlığının önemli bir göstergesi olan ‘olağanüstü’ yığın çıkışlarını, yalnızca başkent için şu tümcelerle dile getiriyordu:

“Gerçekte, grevcilerin sayısı 250 bine ulaşıyordu. Fakat 1 Mayıs grevcilerinin sayısından daha da önemli ve etkileyici olan, işçilerin devrimci sokak gösterileri idi. Başkentinde ve çevresinde devrimci şarkılar söyleyen, kızıl bayraklar taşıyan ve devrim diye bağırarak yığınları, Çarlığın en keskin hizmet-kârlarına bile, savaşımın ciddi olduğunu ...hissettirdiler.

“Bu yılın 1 Mayıs grevi, Rusya’da son onsekiz ayda yer alan bir dizi grev gibi, devrimci bir karakter taşıyor. Bunlar, sıradan ekonomik grevlerden olduğu kadar, son Belçika grevi gibi anayasal reformlar isteyen politik grevlerden de ayırıldılıyor...”

“Rus grevlerinin, Avrupa ülkelerindeki, en ileri ülkelerdeki grevlere göre olan muhteşem üstünlüğü, Rus işçilerinin özel niteliklerini ya da yeteneklerini değil; bugünkü Rusya’da varolan özel koşulların, bir devrimci-durumun varlığını, bir doğrudan, devrimci durumun büyümesini gösteriyor...”

Bu akıl almaz bir çarpıtmadır. Lenin’i kendiliğindenci oportünist görüşlere kalkan etmektedir. Özlem Özgür demek istiyor ki, yığınlar devrim yapacağız diye bağırırsa, dört dörtlük devrimci belgeler yükseltirse, o zaman yığın çıkışları devrimci durumun göstergesi olabilir! Hem devrimci durum nesnel bir durum deniyor, hem de yığın hareketlerinin bu nesnel durumu yüksek devrimci bilinçle yansıması bekleniyor! Bu kaba bir kendiliğindenciliktir!

Şöyle ki: Yaşam felce uğrayacak, yığınlar yüksek bilinç gösterecek o zaman “devrim durumu” gelecek. “Devrim durumu” gelmeden devrimci propaganda yapmak serüvendir! Ama devrimci propaganda yapmadan da yığınlar yüksek bilinç gösteremez!

İşte oportünizmin “devrim durumu öğretisi”, bu yoldan devrimci durumu belirsiz bir geleceğe atar. Bunun da adını devrimci süreç takar! Oportünistlerin devrimci süreç dediği devrimci durumun öğeleri oluşur durur. Ama devrimci propaganda yapılmadığı için beklenen yüksek bilinçli yığinsal eylemler, bu öge bir türlü oluşmaz! “Devrim durumu” da bir türlü gelmez!

Özlem Özgür bu kendiliğindenci oportünist görüşleri Lenin’den alıntı ardına gizlemeye çalışıyor. Oysa Leninizme göre, devrimci durum

devrimci propagandanın yığınların deneyimleriyle beslendiği, taban bulduğu bir nesnel ortamdır. Devrimci durum var demek için yüksek devrimci bilinç gerekmez ama yığınlara devrimci bilinç vererek devrimci durum olgunlaştırılır. Bunu yapan varsa, devrimci durum yığınların devrimci bilinçli eylemlerini de içinde barındırır.

Özlem Özgür Lenin alıntısıyla Lenin’i çarpıtıyor. Bir kez, 1913’te devrimci durumun daha ilk başlarında Rusya’da devrimci belgeler yükselmişse, bu 1901-1907, özellikle 1905-1907 arasında Rus işçi sınıfının Bolşeviklerden aldığı budanmamış devrimci bilinçle bağlıdır. Bolşevikler daha 1901’de “silahlı ayaklanma” gibi, bizim oportünistleri titretecek belgilerle Rus işçi sınıfını eğittiler.

İkincisi, aynı makalede Lenin 1913’te işçi sınıfının yüksek bilinçle ortaya çıkışının 1905’le bağlı olduğunu söylüyor. 1901’de devrimci durum başladığında hiç de devrimci belgeler kendiliğinden yükselmedi. Ve Bolşevikler kendiliğinden yükselmeyeceğini de ekonomistlere karşı savaşta yeterince açık ettiler. Devrimci durumda yığınların hareketliliği artar ama bu hareketliliği doludizgin devrimci belgelerle donatmak, komünistlerin görevidir!

Üçüncüsü, Rus işçi sınıfının 1913’teki durumunu, Bolşevik bilincin bunda etkisini bir yana bırakalım. O alıntıda Lenin’in söylediği birçok şey Türkiye için de geçerlidir. Türkiye’deki birçok grev de Avrupa’daki bir dizi ekonomik grevden, anayasal reformlar için siyasal genel grevden bile üstündür. Ve bu da Türkiye işçi sınıfının özel niteliklerinden değil, Türkiye’nin durumundan gelir.

Siyasal hareket, burjuva sınıfı ve devleti taraf alan hareket demektir. Türkiye’deki birçok grevde işçi sınıfımız jandarmayla, polisle çatışıyor. 15-16 Haziran’da sel gibi akıyor, parlamentoyu işliyor. DGM direnişinde öyle. Hem istemlerini devlete yöneltiyor, hem de o istemler için devletin silahlı güçlerine karşı proleter yöntemlerle savaşıyor. Uzun yıllardır grevler, işçi hareketleri sık sık siyasal ve yöntemleriyle de devrimci bir karakter kazanıyor.

Yalnızca yöntemleriyle de değil, “işçiyiz güçlüyüz, devrimlerde öncüyüz”, “üreten biziz yöneten de biz olacağız” gibi belgeler sendika gazetelerinde bile görüldü. 1 Mayıs’larda “bütün ülkelerin işçileri birleşiniz”, “savaştan sömürsüz bir dünya” gibi belgeler altında kızıl bayraklarla dolu, devrimci türkülerle inleyen alanlarda yüzbinlerin toplanması bir rastlantı değildi. MESS grevinde fabrikaların önlerinde asılı “ileri demokratik devrim”, “yaşasın proleter enternasyonalizmi” gibi belgeler, grevci işçilerin uzun süre gösterdiği özveri, grevle gösterilen dayanışma hep devrimci nitelik taşıyordu.

Oportünizm baktığı her yerde uzlaşma, reform görüyor. Toplu sözleşmelere takındığı tutumu tüm geçmiş savaşlara karşı da takınıyor. “Büyük siyaset” havalarında grevleri, sendikal savaşları küçümserken, gerçekte grevlerin, işçi hareketlerinin kazandığı devrimci niteliğe burun büküyor.

Özlem Özgür’ü, onun bilinçsiz diye küçümsediği, ama gerçekte devrimci bir nitelik taşıyan eylemlere katılmış işçilerle karşılaştırsak, diyebiliriz ki onlardan çok gerilerdedir.

4. 11 yıldır devrimci durumu görmeyen bugün de göremez!

Geliyoruz bugünlere! Özlem Özgür şöyle diyor:

“...Ekonomik, sosyal ve siyasal bunalmaların giderek derinleşmesi ve kalıcılığı, kaçınılmaz olarak bir ‘Devrimci Durumun’ öğelerini de oluşturmaya başladı...”

“Kaldı ki, ‘Türkiye’de devrimci durum vardır’ yargısında bulunan kimse de, ilgili broşürün bir yerinde, ‘MESS grevleri ve 1 Mayıs 1978’den bu yana yığın çıkışlarında belirli bir duraklamanın ortaya çıkışı kimseyi ‘aldatmasın’ derken, kendinin ‘devrimci durum vardır’ yargısıyla açıklanmış çalışmış olmuyor mu?!”

Biz acaba neden yığın çıkışlarında göreceli duraksamayı gözlerimizle gördüğümüz ve açıkça da söylediğimiz halde devrimci durum var diyoruz?

Devrimci durumun en nesnel, en baş göstergesi yığın eylemleridir. Ama yığın eylemlerinde göreceli duraklama, hatta hiç kabarmanın olmaması bile devrimci durum yok demek değildir. Devrimci durum özde toplumun patlayıcı maddeyle, elektrikli atmosferle dolu olmasıdır. Bunun yığın çıkışlarında yeterince yansıyıp yansımayması, öznel-nesnel çok çeşitli koşullara bağlıdır.

Hemen Lenin’den örnekler verelim. 1915’te Lenin Avrupa için şöyle diyor:

“Önceki önderlerin belki de onda dokuzu, burjuvaziden yana dönen proleter yığınlar, bir şövenizm seli içinde ve sıkıyönetimin, savaş sansürünün baskısı altında kendilerini dağınık ve aciz buldular. Ama nesnel savaşın yarattığı devrimci durum yayılıyor ve geliştiriyor ve de kaçınılmaz olarak devrimci duygular doğuruyor. En iyi ve en sınıf bilinçli tüm proleterleri yoğuruyor ve aydınlatıyor. Yığınların psikolojisinde ani bir değişiklik yalnızca olanaklı değil, giderek daha çok olası oluyor.” (Lenin, *agy*, c.21, s.257-258) (abc)

Görüyoruz ki, değil yığın eylemleri, tam tersine bir dağınıklık var. Yığınların psikolojisinde henüz devrimci bir yöneliş yok. Ama Lenin devrimci durumdan söz ediyor. Savaşın yarattığı yıkıma ve hükümetlerin güçlüklerine bakıyor. Yığın eylemlerinin olmayışını yığınların devrimci öncüden yoksun kalışına bağlıyor.

Lenin 1916’da, devrimci durumun yokluğunu kanıtlamak için yığınların kuzu kuzu savaşta gittiğini, bitkin, tükenmiş olduğunu ileri süren Kautskilere şöyle söylüyor:

“Baş engel, sınıf bilinçli işçilerin bir kesiminin sosyal emperyalistlere ve sosyal pasifistlere olan inancıdır. Bugünün ana görevi bu eğilimlere, fikirlere, siyaset yöntemlerine olan inancı yoketmektir.

“Böyle bir girişimin, geniş yığınların psikolojisi açısından ne denli sonuç verici olduğu, ancak her yerde, hem de en kararlı ve enerjik bir biçimde bu yönden ajitasyon, propaganda yürüterek kanıtlanabilir. Artan yığın hoşnutsuzluğunun her türlü devrimci belirtilerine... en içten ve tutkulu destek vererek kanıtlanabilir.” (Lenin, *agy*, c.23, s.211-212)

Lenin, 1914’te başlıyor, yıl 1918 daha hâlâ devrimci durum konusuyla uğraşiyor. 1914’te savaşla devrimci durum geldi mi gelmedi mi soruyor ve sorunun yanıtını dönek Kautski’ye şöyle açıklıyor:

“Ekonomik veriler bir yanıt sağlıyor: Her yerde savaşın yarattığı kıtlık ve yıkım devrimci durum anlamına gelir. Siyasal veriler de bir yanıt sağlıyor: 1915’ten beri tüm ülkelerde eski ve çürümüş sosyalist partiler için bir bölünme süreci, proleter yığının sosyal şövenist yöneticilerden sola, devrimci fikir ve duygulara, devrimci yöneticilere doğru kopuş süreci gözleniyor.” (Lenin, *agy*, c.28, s.289-290)

Böylece görüyoruz ki Lenin, yığınların sıkıntı ve çilesini, hükümetlerin yönetme güçlüklerini artıran ekonomik koşulların bile başlıbaşına devrimci durum anlamına geldiğini söylüyor. Bu anlayışla 1917’de “Avrupa’da var olan mezarlık durgunluğu bizi aldatmasın. Avrupa devrimine gebe dir. Lenin, *agy*, c.23, s.253) diyor.

Sağlam Önder de “Türkiye devrimine gebe dir” diyor. Özlem Özgür de nihai hesaplaşma Kaf Dağı’nın ardında değildir diyor. Ama onlar başka bir dilden söylüyorlar. Lenin başka bir dilden. Lenin, patlayıcı madde varsa, mezarlık durgunluğuna bile devrimci durum dediği için söylüyor. Devrimci propaganda, ajitasyon gereğini vurguluyor. Oportünistler ise devrimci propaganda, ajitasyonu rafa kaldırmak, ertelemek için bir parmak bal çalışıyorlar, o kadar.

Lenin’in söylediklerinin ışığında, Türkiye için ne sonuçlar çıkarabiliriz? (...)

Son birbuçuk yılda yığın çıkışlarında göreceli bir duraklama oldu. Bir kez 1976-1978 arasındaki yoğun yığın eylemlerinden sonra, özellikle uzun Maden-İş greviden sonra bu çok doğal bir nefes almadır. Bu bir yana, son birbuçuk yılda yığınlar devrimci propaganda, ajitasyondan yoksun kaldı, liberal burjuvazinin etkisine açık bırakıldı.

Son birbuçuk yılda devrimci durum burjuva ve oportünist reformizmin altında belli ölçüde gömülü kaldı. Aynı sürede akıllalmaz bir ekonomik çöküntü yaşandı... Bu dev çöküntünün kaçınılmaz olarak yığınlarda yarattığı devrimci duyguları bir yandan burjuva reformizmi uyuturken, öte yandan faşistlerin ve sıkıyönetimin terörü bindirildi. Oportünizm ise devrimci propagandayı serüven, devrimci eylemi provakasyon diye gördü. Böylece yığın çıkışlarında geçici ve göreceli bir duraklama görüldü.

İşçi sınıfımız içinde yoğun bir devrimci birikim oldu. Bu birikimin eyleme dönüşmesi kendiliğindenlik düzeyinde bile engellendi.

Öte yandan, olan eylemlere de Lenin’in dediği içten destek verilmedi. Soda işçileri yüzlerce kilometre yürüdüler, başlıbaşına devrimci nitelik taşıyan büyük bir özveri gösterdiler. Oportünistler bu eyleme de “ekonomik” diye burun büktiler. Eylem “ekonomik” değildi. Ankara’ya yürüyüşler hükümete yürüyüşlerdir. Siyasaldır. Devrimci niteliği en içten destek vererek, devrimci propaganda, ajitasyonla geliştirilecekken, küçümseme yoluyla eylem sendikal düzeye hapsedildi. CHP sayılarına teslim edildi.

Oportünistler kendiliğinden çıkışları küçümseme yoluyla boğuyorlar. Devrimci ajitasyon, propagandayla hazırlayarak devrimci eylem koymaya gelince onda da yoklar. “Fabrikalar kalemizdir” belgisine “sendikalar kalemizdir” diye yanaştılar. Bu yüzden hem sendikaları kale yapamadılar, hem hareketi sendikal düzeyde boğdular.

(...)

Oportünistler herşeyi *komplot man-tığıyla* değerlendiriyorlar. "CIA'nın güdümündeki terör örgütleri", "bir avuç kışkırtıcı ajan" vb. 1978'de 1000'den çok kişi öldürüldü. 1979'da çok daha fazla. Devrimci durum olmayan bir ülkede, patlayıcı maddeyle dolu olmayan bir toplumda "kışkırtma" bu denli tutar mı? Tutmaz...

Oportünistler daha hâlâ teröre toplumsal bir olgu olarak bakmıyorlar. Nedenlerini salt kapalı kapılar ardında arıyorlar. Terörü kışkırtma planları, kapalı kapılar ardında olabilir ama bunca yaygınlığın nedeni toplumdadır. Devrimci durumdadır. Doğru devrimci propaganda eksikliğinden, yığınların hareketliliği, kendini, insanların birer barut fiçisine dönmeleri, kavgalar, terör gibi çarpık hareketlilikle gösteriyor.

Yığın çıkışlarında, birbuçuk yıllık bir göreceli gerileme, hiçbir şey değildir. Bu da başlıbaşına bir deneyim olmuştur. 1978 öncesinin yorgunluğu geçmiş, taze öfke birikmiştir... Yığınlar arasında 1978'den çok daha derin kızgınlık, patlayıcı madde vardır.

Öte yandan TKP içindeki savaş bilinçli işçilerin, militanların oportünizmden kopuş süreci, Leninci çizginin tüm Türkiye devrimci hareketi içinde topladığı sempati. Lenin'in dediği gibi devrimci durumun önemli bir göstergesidir.

Devrimci durum, yığınların devrimci propaganda, ajitasyona açık oldukları bir dönemdir. Devrimci propaganda her zaman gereklidir. Ama yığınların yoğun deneyimleriyle beslediği zaman sonuç alıcı olur. İşte devrimci durum çelişkilerin keskin olduğu, yığınların yoğun deneyimden geçtiği bir dönem olduğu için devrimci propaganda can alıcı önem taşır. Öyle ki Lenin, devrimci duruma yer yer propaganda dönemi diyor. Ve yığınların devrimci propagandaya yanıt vermesi de başlı başına devrimci durumun bir göstergesi oluyor.

Yine Özlem Özgür'ün o bilgiç sözlere dönersek, diyebiliriz ki *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabının Türkiye yayın tarihinde rekor denecek bir düzeyde dağılması ve her kitabın en az on el değiştirmesi, lime lime yeniden yeniden okunması yığınların Leninci ideolojiye, devrimci propagandaya değil alıcılıklarının, susamışlıklarının bir göstergesidir.

İşçinin Sesi'ne gelen yüzlerce mektup, gazetenin elden ele kapışılması kimsenin kara kaş, gözü için değildir, Leninci ideolojiye susamışlığın bir göstergesidir.

(...)

5. Evet, artık devrimci durumu tartışmak bile terstir!

Özlem Özgür'den uzun bir alıntı daha alalım:

"İşçi sınıfının politik hareketi, varolan durumun gerçekçi bir değerlendirmesinden kalkarak bir yandan faşist tehlikeyi geriletmek, demokrasinin sınırlarını genişletmek için var gücüyle savaşıyor, öbür yandan da, bu savaşı, devrim için sürdürülen savaşla aynı potada birleştiriyor. O, ne sağ oportünistlerin yaptığı gibi, güncel görevleri, devrim için sürdürülen savaşımdan koparıyor, ne de 'sol' oportünistlerin yaptığı gibi, güncel görevleri atlıyor...

"Soruyu yineleyelim: Türkiye'nin içinde bulunduğu durum bir devrimci durum, hem de olgunlaşmakta olan bir devrimci durum olarak değerlendirilebilir mi? Türkiye'de bir devrimci durumun varlığı ya da yokluğu konusunda herhangi bir tartışmanın olduğu söylenebilir mi? Daha açığı, devrimci durumun varlığı ya da yokluğu tartışılabilir mi? Ve de 'devrimci durum' değerlendirmesini kim ve ne zaman yapar?"

"Söyleyelim. Bir kere Türkiye işçi sınıfı hareketi içinde, bir 'devrimci durum' var mı, yok mu biçiminde anlamsız bir tartışma kesinlikle yoktur ve olamaz da... Çünkü, devrimci durum tartışılmaz tartışılmaz. Dünyanın hiçbir yerinde, hiçbir döneminde, böyle bir tartışma görülmedi... Nedendir acaba?..."

"Neden mi, devrimci durum tartışılmaz? Şundan: Devrimci durum, öyle bir olgudur ki, tüm öğeleriyle oluştuğu ve olgunlaşmaya başladığı zaman, herkese kendisini kabul ettirir. Ve onun, bütün öğeleriyle oluşup olgunlaşmaya başladığını da değerlendirebilecek olan, yalnızca ve yalnızca 'yığınların nabzını sürekli elinde tutan' işçi sınıfının politik hareketidir. Başka kimse değil..."

Bu sözlere ne diyelim? Gülelim mi ağlayalım mı? Bunlar Menşevizmin bile karikatürüdür.

Devrimci durum tartışılmazmış! Aynen Kautskiler de böyle demişler. Lenin onlarla dört yılı aşkın, sürekli tartışmış. Devrimci durum devrimci taktik getirir diye yıllarca uğraşmış. Komintern bu olguyu kabullenmiş 1924'te devrimci durum bitmiş. Daha sonra, Stalin'in 1928 yılı sonunda Almanya Komünist Partisi içindeki sağ oportünistler ve ortacılarla tartışması var. Onlar Almanya'da devrimci durumun yaklaşmakta olduğunu reddediyorlar. Stalin onların *parti içinde sosyal demokrasinin ajanı* olduklarını söylüyor. (Stalin, *Toplu Yapıtlar*, İngilizce basım, c.11, s.312, 322)

Ardından Stalin'in SBKP'nin ve Komintern'in Buharin'e karşı savaşı var. Savaş odaklarından biri Avrupa'da devrimci durumun yaklaşmakta olup olmadığı konusudur. Buharin devrimci durumun yaklaştığını reddetti. (Stalin, *agy*, c.12, s.23) Stalin bu konuda doğru tutum almanın partilerin taktik çizgileri açısından can alıcı önemini vurguladı.

Özlem Özgür, dünyanın hiçbir yerinde böyle bir tartışma görülmedi derken ya düpedüz yalan söylüyor, ya da büyük bir cahillik yapıyor. Her ikisi de aynı derecede sorumsuzluktur.

Şimdi şu "güncel" görevler sorununa bakalım. Özlem Özgür, partinin sağ oportünistler gibi yapamadığını, güncel görevler, yani reformlar için savaşı devrim için savaştan koparmadığını söylüyor. Devrimci durumda en güncel görev devrim için savaştır. Devrimci propaganda, ajitasyon, örgütlenme, eylem yapmaktır. Reformlar bunun *yan ürünü* olur.

İşte bunu deyince Kautskiler de Lenin'i güncel görevleri atlamakla suçluyorlar. Lenin şöyle diyor:

"Reformistler, proletaryanın sosyalist devrimi destekleyerek, popülerize ederek ve hazırlayarak bizim işin 'pratik' yönünü 'gözden kaçırdığımızı', reformlar kazanma şansımızı "kaybettiğimizi" öne sürüyorlar.

"Hem sosyal şövenistler, hem de artık sokak gösterilerini bile "serüvenci" diye reddeden Kautski destekçileri arasında yaygın bu sav, baştan sona bilime aykırı,

temelden yanlış bir burjuva yalanıdır.

"Yalnızca burjuva reformizmi sorunu şöyle koyar: Ya devrimin yadsınması ve de bu reformlar demektir, ya da hiç reform kazanmamak.

"Oysa dünya tarihinin deneyleri... bize tam tersini öğretiyor: Ya devrimci sınıf savaşı, ki reformlar bunun *her zaman* yan ürünüdür ... ya da hiç reformlar kazanmamaktır." (Lenin, *agy*, c.23, s.212-213)

İşte böyle. Özlem Özgür suçüstü yakalandı. Parti sağ oportünizm yapmıyor diye söylediği, partinin reformizme battığını kanıtıyor. "Güncel sorunlar" için savaşı devrimci savaşa bağlamanın tek yolu devrimci savaştır. Bugünkü Türkiye'de faşizmi geriletmeyi güncel sorun diye getirip koydun mu, reformist olursun ve faşizmi de geriletemezsin.

Parti reformist mi değil mi? Bu sorunun yanıtı Türkiye'de devrimci durum var mı yok mu sorusunun yanıtıyla bağlıdır. Bir ülkede devrimci durum *yaklaşmaktaysa* bile parti devrimci taktiklere geçer. Barışçıl dönemlerde devrimci taktiğin kendisi reformcu biçimler alır. Devrimci durum yaklaşırkenki kaynama döneminden başlayarak taktikler devrimci nitelik alır.

Eğer Özlem Özgür, partinin reformizm yapmadığını kanıtlayacaksa, Türkiye'nin *barışçıl* bir dönem yaşadığını da kanıtlamak zorundadır. Çünkü devrimci durumun ilk iki ögesi oluştu, üçüncüyü bekliyoruz safasatası sökmez. O zaman en azından, devrimci propaganda, ajitasyonun temeli var demektir, üçüncü ögeyi de sen devrimci propagandayla oluşturmaya çalış derler.

Görüyoruz, "devrimci durum tartışılmaz" demek birşeyi çözmiyor. Sorun devrimci görevleri yerine getirme sorunudur. Ve bu sorunu çözmek zorundayız. Özlem Özgür sorunların ve çözümlerin tekeline kurmuş. İşçi sınıfı partisi bilir, yapar eder diyor. Bu bir devrimciye yakışmayan tutumdur. Biz neyiz? Devrimin sorunları, en "küçük" parti üyesine, sempatzana kadar her militanın sorunudur. Militan, yoluna baş koyduğu, uğrunda can vermeye hazır olduğu "sorun"la ilgilenmeyecek mi?

Özlem Özgür'ün *politika* gazetesinde yazdığı bu tutarsız yazılar, sorunlarla ilgilenmenin ne denli önemli olduğunu gösteriyor. İşçi sınıfımızın bilinci, milyonların işçi sınıfımızla bağlı yazgısı söz konusudur. TKP'nin tepesini tutanlar, yığınların değil, liberal burjuvazinin nabzını sayıyorlar. Tüm bilinçli işçilere, militanlara tarihsel sorumluluk düşüyor.

Oportünizm, "devrim durumu öğretisi" diye bir türkü tutturmuş. Devrimci durumda başa düşen devrimci görevleri erteliyor. Lenin'in bir benzetmesi gibi, (Lenin, *agy*, c.10, 351) top ayağına gelince oynayan futbolcular gibi bekliyor.

Yürükoğlu Yoldaşımız *Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye* kitabında şöyle diyor:

"Dünyada kapitalizmin içinde bulunduğu genel aşamaya ve Türkiye kapitalizminin gelişme özelliklerine bağlı olarak uzun bir tarihsel dönem içinde ağır ağır pişen koşullar yurdumuzda devrimci duruma varmıştır. Oportünistler bu gerçeği yadsımaya çalışıyorlar. ("sol"cular içine her zaman devrimci durumdu) Onlar Kautski'nin, devrimci duruma inanmak istememesi gibi olayları dışarı-

dan izliyorlar. Devrim patladığında devrimci durumun varlığına inanacak, tekrar devrimci olacak ve 'hizmet götürmek' için saflara koşacaklar! Ama bunu, günün görevlerinden yan çizen tüm kariyeristler, sosyalizm 'memurları', fırsatçılar da yapacak.

"Devrim olsa da olmasa da, bugün devrimci durumun varlığı nesnel bir gerçekliktir. Ve devrimin gerçekleşebilmesi, giderek artan oranda devrimcilerin bilinçli hazırlığına, işçi sınıfını ve emekçileri 'son kavgaya' hazırlayabilmelerine bağlıdır." (*Emperyalizmin Zayıf Halkası Türkiye*, 4. basım, s.130-131)

Oportünistler bu hazırlık görevinde sınıfta kaldılar. Bilinçli işçilerin, militanların, devrimcilerin gerisinde kaldılar. Özlem Özgür'ün yazıları bunu bir kez daha kanıtıyor.

Sözümüzü Lenin'den bitirelim:

"Sosyalist proletaryanın taktiklerinin, devrimci durum varken ve devrimci durum yokken aynı olamayacağı Marksizmin ABC'sidir.

(...)

"Kautski ... Bolşevikler 'her zaman şiddetin ve iradenin mutlak üstünlüğüne inandılar' gibi sözlerle kaçamak yapmaya çalışıyor. Böylece devrimci durum konusunu açmaktan kendi kaçışını, utanç verici kaçışını *örtbas etmek* için, yalnızca tepeden ve boş bir söz geveliyor.

"...Devrimci durum gerçekte geldi mi gelmedi mi? Kautski bu soruyu da sormadı. Ekonomik veriler bir yanıt sağlıyor: ...Siyasal veriler de bir yanıt sağlıyor...

"Yalnızca devrimden korkan, ona ihanet eden bir kişi bu verileri göremezdi.

(...)

"Avrupa'da devrimci durum varken, devrimci taktiklerin özgül nitelikleri ne olmalıydı? Dönek olunca 'Kautski, bir Marksist için zorunlu olan bu soruyu sormadı. Kautski tipik bir küçük burjuva, bir ukala, cahil bir köylü gibi tartışıyor.' 'Genel bir Avrupa devrimi' başladı mı başlamadı mı? Başlamışsa o zaman da devrimci olmaya hazır!..."

"Devrim başlamamışsa o zaman Kautski devrime sırt çevirecektir! Kautski şu doğruyu anlamanın en küçük belirtisini bile göstermiyor: Ukaladan ve küçük burjuvadan devrimci Marksisti ayıran, onun, eğitimsiz yığınlar olgunlaşmakta olan devrimin gerekliliğini *öğütleme*, bunun kaçınılmazlığını *kanıtlama*, devrimin yararlarını halka *açıklama* ve proletaryayı, tüm çalışan ve sömürülen halkı devrime *hazırlama* yeteneğidir.

(...)

"Şaydamanlar açıkça, kabaca, sinsice ve çoğu zaman bencil güdülerle proletaryaya ihanet ettiler ve burjuvazinin yanına geçtiler. Kautski ve Longue destekleyicileri de aynı şeyi yaptılar. Yalnızca onlar ikircimli bir biçimde ve duraklamalarla, o anda kimin daha güçlü olduğuna arada yan gözle ödle bakışlar atarak yaptılar. Savaş boyunca tüm yazılarında Kautski, devrimci ruhu besleyip körükleyeceği yerde *söndürdü*.

"Bolşeviklerin taktikleri doğrudu. Yalnızca onlar enternasyonalist taktiklerdi çünkü... Avrupa'da devrimci durumun doğru *değerlendirmesine* dayanıyordu. Yalnızca onlar enternasyonalist taktiklerdi, çünkü *tüm ülkelerde* devrimin gelişmesi, desteklenmesi ve canlandırılması için, tek bir ülkede yapılabilecek herşeyi yaptılar." (Lenin, *agy*, c.28, s.289-292)

Özgür Özlemler, Sağlam Önderler Kautskilerin çok daha çapsız, kötü kopyeleridir.